19 Ιουλίου 2023

19η Ιουλίου 1780: Σκοτώνεται ο Κωνσταντής Κολοκοτρώνης, Αρχηγός των Κλεφτών και πατέρας του Θεόδωρου

/ Γενικά Θέματα / Ιστορία, Αρχαιολογία, Παλαιογραφία, Στρατιωτικά & Εθνικά θέματα

Αρχηγός σώματος Κλεφτών (κάπος) στην Πελοπόννησο και πατέρας του στρατιωτικού ηγέτη της Ελληνικής Επανάστασης, Θεόδωρου Κολοκοτρώνη.

Ο **Κωνσταντής Κολοκοτρώνης** υπήρξε αρχηγός σώματος Κλεφτών (κάπος) στην **Πελοπόννησο** και πατέρας του στρατιωτικού ηγέτη της Ελληνικής Επανάστασης Θεόδωρου Κολοκοτρώνη. «Ήτον μελαψότερος, μέτριος, μαυρομμάτης, λιγνός· οι Αρβανίται είχαν τόσο τρομάξει, που έκαμνον όρκον: «Να μη γλυτώσω από του Κολοκοτρώνη το σπαθί!», όπως αναφέρει στα «Απομνημονεύματά» ο γιος του **Θεόδωρος Κολοκοτρώνης.**

Ο **Κωνσταντίνος Κολοκοτρώνη**ς γεννήθηκε περί το 1747 και ήταν ο δευτερότοκος γιος του κάπου Γιάννη Τσεργίνη, γνωστού με το παρατσούκλι «Μπιθεγκούρας» («κώλος σαν κοτρώνι»), που του το είχαν «κολλήσει» οι Αλβανοί. Ο πατέρας του το εξελλήνισε και είναι ο πρώτος που χρησιμοποίησε το επίθετο Κολοκοτρώνης. Ο Γιάννης Κολοκοτρώνης συνελήφθη από τους Τούρκους και ύστερα από φρικτά βασανιστήρια ακρωτηριάστηκε και απαγχονίστηκε το 1757 στην Ανδρούσα Μεσσηνίας. Όπως γράφει ο εγγονός του Θεόδωρος Κολοκοτρώνης στα «Απομνημονεύματά» του «από τα 1553 όπου εφάνησαν εις τα μέρη μας οι Τούρκοι, οι πρόγονοί μου ποτέ δεν τους αναγνώρισαν, αλλά ήσαν εις αιώνιον πόλεμον» .

Ο νεαρός **Κωνσταντής** ακολούθησε τα χνάρια του πατέρα του και κατά τη διάρκεια της εξέγερσης του 1770 («Ορλοφικά») διακρίθηκε πολεμώντας στα Τρίκορφα Αρκαδίας. Μετά την καταστολή της εξέγερσης, οι χιλιάδες Αλβανοί που είχαν σταλεί από τον σουλτάνο για να συνδράμουν τις τοπικές οθωμανικές αρχές άρχισαν να λεηλατούν την Πελοπόννησο, προκαλώντας την οργή των μπέηδων. Ο Κωνσταντής μπήκε στη δούλεψή τους με στόχο την εξόντωσή τους. Έδρασε στην περιοχή της Κορίνθου, όπου με εντολή του Χαλίλμπεη εξόντωσε τον Μέτσο Αράπη, που απειλούσε να «αφανίση τα χωριά και τους ραγιάδες», αν ο μπέης της Κορίνθου δεν του κατέβαλε τους μισθούς για 3.000 άνδρες. Ο **Κωνσταντής** με 85 άνδρες τον αντιμετώπισε κοντά στα Φύχτια Αργολίδας και από τους 63 άνδρες του σώθηκε μόνο ένας «από το κολοκοτρωνέικο σπαθί». Στα Καλάβρυτα σκότωσε τον Μπεκιάρη και στη Μεσσηνία τον οπλαρχηγό Βέιζο, κοντά στο χωριό Μπούγα (Καλλιρρόη) της Ανδρούσας.

Ο **Κωνσταντής Κολοκοτρώνης** απέκτησε μεγάλη φήμη ως εξολοθρευτής των Αλβανών και πολλά δημοτικά τραγούδια αναφέρονται στα κατορθώματά του. Στο περιθώριο της δράσης του νυμφεύτηκε την **Τζατζιά Κοτσάκη** από την **Αλωνίσταινα Αρκαδίας**, κόρη προεστού, με την οποία απέκτησε 4 αγόρια (Θεόδωρος, Χρήστος, Γιάννης, Νικόλαος) και μία κόρη (Ελένη).

Το 1779 ο σουλτάνος κήρυξε αντάρτες τους Αλβανούς της Πελοποννήσου και διέταξε τον ναύαρχο **Γαζή Χασάν Τζεζαερλή Μαντάλογλου** να μεταβεί στην

περιοχή και να επιβλέψει τον αφανισμό τους. Στα τέλη του χρόνου ο Οθωμανός πολέμαρχος, συνοδεύομενος από τον μέγα διερμηνέα **Νικόλαο Μαυρογένη** κατέπλευσε στους Μύλους Αργολίδας και διαμήνυσε στους μεν Αλβανούς να εκκενώσουν την Πελοπόννησο στους δε χριστιανούς κλέφτες να προσέλθουν ενώπιον του και να προσκυνήσουν τη μεγαλοσύνη του.

Στους **αδελφούς Κωνσταντή και Αναγνώστη Κολοκοτρώνη** έστειλε ιδιαίτερη επιστολή, στην οποία ανέφερε μεταξύ άλλων: «Σας διορίζομεν να σκοτώνετε χωρίς φόβο του ζορμπάδες (αντάρτες). Είναι δικά σας όλα τα πράγματά των. Να μας φέρτε μόνον τα κεφάλια των και σας συγχωρούμεν όσα εκάματε και δεν εκάματε καπαέτια». Πολλοί έλληνες Κλέφτες προσήλθαν και προσκύνησαν τον Γαζή Χασάν, όχι όμως και ο Κωνσταντής Κολοκοτρώνης, καθότι καχύποπτος για τις προθέσεις του οθωμανού αξιωματούχου. Απλώς του έγραψε ένα γράμμα, στο οποίο ανέφερε ότι τίθεται υπό τις διαταγές του.

Ο Κωνσταντής τότε συγκρότησε στρατιωτικό σώμα από χίλιους άνδρες από τις επαρχίες Καρύταινας, Αρκαδιάς (Κυπαρισσίας), Λεονταρίου και Ανδρούσας και κατέλαβε τα Τρίκορφα του Μαινάλου, πάνω από την Τρίπολη. Ύστερα από λίγες ημέρες, ο Γαζή Χασάν, που έφερε τους τίτλους του Μόρα-Βαλεσή και του Σερασκέρη της Ρούμελης, επικεφαλής τουρκικού ιππικού και πεζικού, καθώς και ελλήνων κλεφτών, άφησε τους Μύλους και κατευθύνθηκε προς την Τρίπολη, όπου η έδρα των ανταρτών Αλβανών.

Ο **Γαζή Χασάν** απέστειλε πρεσβεία προς τους Αλβανούς, καλώντας τους να παραδοθούν, αλλά αυτοί σκότωσαν τους αντιπροσώπους του. Στη συνέχεια επιτέθηκαν κατά του Κολοκοτρώνη, αλλά αποκρούστηκαν με μεγάλες απώλειες. Οι Αλβανοί υπέστησαν αληθινή πανωλεθρία όταν επέπεσε επ’ αυτών το τουρκικό ιππικό. Τα υπολείμματά τους διέφυγαν από διάφορες περιοχές και κατέφυγαν στη **Ρούμελη** (Στερεά Ελλάδα).

Στις αρχές του καλοκαιριού του 1780 ο Γαζή Χασάν επανήλθε στην Πελοπόννησο, θέλοντας να ξεκαθαρίσει τους λογαριασμούς του με τους Κλέφτες, αλλά και τους Μανιάτες αυτή τη φορά. Προσορμίστηκε στο Γύθειο με το στόλο του και ανάγκασε τους **Μανιάτες** να καταβάλλουν τριπλάσιο φόρο από τον συμφωνημένο (14.000 γρόσια, έναντι 5.000) και να υποβάλουν στην Υψηλή Πύλη προς έγκριση την εκλογή του ηγεμόνα τους. Όσοι τον προσκύνησαν αμνηστεύθηκαν, ενώ ο **Κωνσταντής Κολοκοτρώνης** και ο φίλος του Παναγιώταρος (Παναγιώτης Βενετσανάκης) αρνήθηκαν και κατέφυγαν στην **Καστανιά ή Καστάνιτσα,** μία οχυρωμένη τοποθεσία στις νοτιονατολικές πλαγιές του Ταϋγέτου στην οποία «μάιδε Τούρκος πάτησε, μάιδε Βενετσάνος», σύμφωνα με ένα δημοτικό τραγούδι.

Τις πρώτες ημέρες του Ιουλίου ο υπαρχηγός του τουρκικού στόλου Αλή Μπέης

πολιόρκησε τον πύργο όπου ήταν κλεισμένοι οι δύο κλέφτες με 150 παλληκάρια. Επί 12 μερόνυχτα προσπαθούσαν να τον εκπορθήσουν, αλλά δεν το κατόρθωσαν. Τελικά, το βράδυ της 19ης Ιουλίου 1780, όταν ο εξωτερικός περίβολος είχε γκρεμιστεί από τους βομβαρδισμούς, οι πολιορκούμενοι αποφάσισαν να κάνουν έξοδο. Ο **Κωνσταντής Κολοκοτρώνης** σκοτώθηκε κατόπιν προδοσίας ενός φίλου του **Τούρκου**, όπως και τα δύο αδέλφια του Αποστόλης και Γιώργης. Η σύζυγός του **Τζατζιά** με τα δύο μικρότερα παιδιά τους, τον δεκαετή Θεόδωρο και τον ολίγων ημερών **Νικόλαο** κατόρθωσαν να διαφύγουν, ενώ τα δυο μεγαλύτερα παιδιά του Χρήστος και Γιάννης αιχμαλωτίστηκαν, αλλά αργότερα απελευθερώθηκαν με την καταβολή λύτρων.